

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ДЕНУМЕРАТИВІВ-ПРИКМЕТНИКІВ

Голубченко Н. О., студ. гр. ПРМ-21

Денумеративи-прикметники позначають процесуальну ознаку предмета, події або іншої ознаки, вираженою іменною частиною мови. Прикметник - це частина мови з атрибутивною та предикативною функціями, яка має категоріальне значення непроцесуальної ознаки предмета. Прикметник функціонує як означення іменника, утворюючи атрибутивну конструкцію, або як предикатив чи частина предикативу, поєднуючись з підметом через дієслово-зв'язку. Класифікація прикметників різнорідна зумовлена їх онтологією та значенням референтів. На відміну від прикметників, числівники виражають квантитативну представленість референтів, позначаючи результати когнітивної діяльності [1, 57]. Денумеративи-прикметники семантично пов'язані з іменниками. Цей зв'язок реалізується атрибутивною конструкцією. Денумеративи-прикметники у реченні виконують атрибутивну синтаксичну функцію на позначення ознак означуваного. В англійській мові вони синтаксично прилягають до іменника, наприклад: *only problem, five-year-old boy, one- o'clock group*.

У словнику денумеративи-прикметники англійської мови представлені поодинокі. Денумеративи-прикметники - це секундарне прикметникове утворення, яке має в своєму складі компонент числівникової морфеми. Денумеративи-прикметники характеризуються притаманними їм структурними, семантичними та граматичними показниками. У цих словах нумеральна морфема займає препозитивне місце по відношенню до другого компонента, що обумовлюється премодифікацією нумеральної вихідної одиниці. Структурні та семантичні зв'язки усіх компонентів денумеративів-прикметників характеризуються спаяністю, семантичною компресією та узагальненістю. Семантична єдність композитів впливає із взаємодії значень компонентів-основ, тобто з кількісного значення визначника та субстантивованого значення позначуваного [2, 76].

Денумеральні прикметники утворюються двома способами, а саме:

1) словоскладанням, наприклад: "That's all right", and gave them each a five-dollar bill [3, 127];

2) афіксацією, наприклад: Edward kept on barking, so Macon has nothing to do as to calm him down, he fell with sevenfold power in the basement as he forgot that there was still something very slippery on the floor [3, 320].

Семантика похідних слів відображає універсальну тенденцію до економії мовного матеріалу. Лексичні одиниці, утворені з двох або більше основ, виступають зручним засобом передачі складних понять у стислій формі, що є універсальним явищем.

В англійській мові спостерігається активний процес утворення денумеративів-прикметників, що виступають в атрибутивній функції за моделями: 1) Num + N (-ed), наприклад: He was forced to parade back through the other patients in one-legged summer khakis [3, 302]; 2) Num + N, наприклад: It was only sixteen-minute delay [3, 62]; 3) Num - N - N, наприклад: Here I've got this little boy now, this great big seven-year-old boy [3, 281].

У реченні денумеративи з частиномовним навантаженням прикметника виступають означенням, наприклад: He saw a lone man huddled in a doorway wrapped in a a long coat [3, 72]. A teenaged girl walked past [3, 154].

Денумеративи-прикметники входять до словникового складу мови, але в словнику представлені поодинокі. Семантика цих слів утворюється на основі значень його компонентів, проте вона є якісно новою, ширшою за їх вихідну сему.

1. Швачко С. О. Квантитативні одиниці англійської мови: перекладацькі аспекти: посібник. / С. О. Швачко. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 128 с.
2. Шуменко О. А. Словотворчі та сполучувальні характеристики денумеративів (на матеріалі англомовних художніх текстів) / О. А. Шуменко // *Studia Germanica et Romanica* : Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання: [науковий журнал / голов. ред. В. Д. Каліушенко]. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – Т. 7. – № 2 (20). – С. 73-84.
3. Tyler Anne. *Accidental Tourist*. Published by Random House, 1998 – 368 p.

Наук. кер. – Швачко С. О., *д-р філол. наук, проф.*

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 18-19.